

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 juli 2017

WETSONTWERP

betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Griet SMAERS**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzetting van de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten	3
III. Algemene bespreking.....	7
IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	15

Zie:

Doc 54 **2564/ (2016/2017):**

001: Wetsontwerp.
002: Amendement.

Zie ook:

005: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 juillet 2017

PROJET DE LOI

relatif à la publication d'informations non financières et d'informations relatives à la diversité par certaines grandes sociétés et certains groupes

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE
SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION,
DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET
CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES
MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE
PAR
MME **Griet SMAERS**

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure	3
II. Exposé introductif du vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs.....	3
III. Discussion générale.....	7
IV. Discussion des articles et votes	15

Voir:

Doc 54 **2564/ (2016/2017):**

001: Projet de loi.
002 et 003: Amendements.

Voir aussi:

005: Texte adopté par la commission.

6822

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Jean-Marc Delizée

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Rita Gantois, Werner Janssen, Johan Klaps, Bert Wollants
PS	Paul-Olivier Delannois, Jean-Marc Delizée, Fabienne Winckel
MR	Caroline Cassart-Mailleux, Benoît Friart, Katrin Jadin
CD&V	Leen Dierick, Griet Smaers
Open Vld	Patricia Ceysens, Nele Lijnen
sp.a	Ann Vanheste
Ecolo-Groen	Gilles Vanden Burre
cdH	Michel de Lamotte

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Rita Bellens, Christoph D'Haese, Inez De Coninck, Peter Dedecker, Koen Metsu
Nawal Ben Hamou, Laurent Devin, Ahmed Laaouej, Karine Lalieux, Alain Mathot
Emmanuel Burton, Gautier Calomne, David Clarinval, Damien Thiéry
Nathalie Muylle, Jef Van den Bergh, Vincent Van Peteghem
Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne, Tim Vandenput
Maya Detiège, Karin Temmerman
Kristof Calvo, Jean-Marc Nollet
Benoît Dispa, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

PP	Aldo Carcaci
----	--------------

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>
PTB-GO!	:	<i>Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture</i>
DéFI	:	<i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
PP	:	<i>Parti Populaire</i>
Vuye&Wouters	:	<i>Vuye&Wouters</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>
DOC 54 0000/000: <i>Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 54 0000/000: <i>Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA: <i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA: <i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV: <i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>	CRIV: <i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral</i>
CRABV: <i>Beknopt Verslag</i>	CRABV: <i>Compte Rendu Analytique</i>
CRIV: <i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>	CRIV: <i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
PLEN: <i>Plenum</i>	PLEN: <i>Séance plénière</i>
COM: <i>Commissievergadering</i>	COM: <i>Réunion de commission</i>
MOT: <i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>	MOT: <i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be</i>	<i>Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publications@lachambre.be</i>
<i>De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier</i>	<i>Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC</i>

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 5 juli 2017.

I. — PROCEDURE

De commissie stemt niet in met een verzoek tot hoorzittingen, geformuleerd door de heer *Paul-Olivier Delannois (PS)*.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE VICE-EERSTEMINISTER EN MINISTER VAN WERK, ECONOMIE EN CONSUMENTEN

Het voorliggende wetsontwerp strekt ertoe de Europese richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen om te zetten naar Belgisch recht.

Het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van 21 september 2016 vormde een belangrijke leidraad bij de omzetting van de richtlijn.

Het wetsontwerp bevat twee nieuwe types van rapportering die ingevoerd worden door de Europese richtlijn.

Een eerste rapportering heeft betrekking op de niet-financiële informatie.

Bepaalde grote vennootschappen zullen een verklaring van niet-financiële informatie moeten opstellen.

In deze verklaring zullen zij een omschrijving moeten geven van het beleid dat zij voeren, minstens wat betreft milieuaangelegenheden, personeelsaangelegenheden, sociale aangelegenheden, mensenrechten en de strijd tegen corruptie en omkoping. Daarnaast moet ook een beschrijving opgenomen worden van de resultaten van het beleid en de risico's die ermee verbonden zijn.

Voert de betrokken vennootschap geen beleid met betrekking tot één van deze aangelegenheden, dan moet zij duidelijk en gemotiveerd toelichten waarom zij dit niet doet.

Het is niet ondenkbaar dat de rapportering over bepaalde informatie ernstige schade zou kunnen

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 5 juillet 2017.

I. — PROCÉDURE

La commission ne marque pas son accord sur la demande d'auditions formulée par *M. Paul-Olivier Delannois (PS)*.

II. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'EMPLOI, DE L'ÉCONOMIE ET DES CONSOMMATEURS

Le projet de loi à l'examen vise la transposition en droit belge de la directive européenne 2014/95/EU du Parlement européen et du Conseil du 22 octobre 2014 modifiant la directive 2013/34/EU en ce qui concerne la publication d'informations non-financières et d'informations relatives à la diversité par certaines grandes entreprises et certains groupes.

L'avis du Conseil central de l'économie du 21 septembre 2016 a été un fil conducteur essentiel de la transposition de la directive européenne.

Le projet de loi comporte deux nouveaux types de rapportage introduits par la directive européenne.

Un premier rapportage concerne les informations non financières.

Certaines grandes sociétés devront établir une déclaration non financière.

Dans cette déclaration, elles devront donner une description des politiques menées, au moins dans le domaine des questions d'environnement, des questions de personnel, des questions sociales, du respect des droits de l'homme et de la lutte contre la corruption. La déclaration doit également contenir une description des résultats des politiques et des risques que celles-ci comportent.

Si la société concernée ne mène pas de politique à l'égard d'une des questions susmentionnées, elle est tenue de donner une explication motivée et claire des raisons le justifiant.

Il n'est pas impensable que le rapportage relatif à certaines informations puisse nuire gravement à la position

berokkenen aan de commerciële positie van de betrokken vennootschap. Het wetsontwerp voorziet dan ook in een zogenaamde “safe harbor” -clausule waardoor deze informatie in uitzonderlijke omstandigheden onder bepaalde voorwaarden weggelaten kan worden uit de rapportering.

De verklaring moet opgenomen worden in het jaarverslag van de betrokken vennootschap.

De vennootschappen kunnen zich voor het opstellen van de verklaring baseren op Europese en internationaal erkende referentiemodellen.

Wat betreft de vennootschappen die dienen te rapporteren, werkt het wetsontwerp met een combinatie van criteria. Een vennootschap zal een verklaring van niet-financiële informatie moeten opstellen wanneer zij:

een organisatie van openbaar belang is en
500 of meer personeelsleden tewerk stelt en
meer dan 17 000 000 EUR balanstotaal heeft of
een omzet realiseert van meer dan 34 000 000 EUR.

De minister geeft nog even ter herinnering in het kort mee, welke vennootschappen in België als organisaties van openbaar belang moeten worden beschouwd:

1. genoteerde vennootschappen;
2. kredietinstellingen;
3. verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen;
4. vereffeningsinstellingen en de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen.

Door de invoering van deze rapportering zal de samenhang en de vergelijkbaarheid van deze rapportering door deze vennootschappen in de Europese Unie verbeterd worden.

Een tweede rapportering die ingevoerd wordt door het wetsontwerp heeft betrekking op het diversiteitsbeleid dat wordt gevoerd met betrekking tot de leden van de raad van bestuur, de leden van het directiecomité, de andere leiders en de personen belast met het dagelijks bestuur van een genoteerde vennootschap.

Het gaat met name om bepaalde beursgenoteerde vennootschappen. Zij moeten in hun verklaring inzake

commerciale de la société concernée. Le projet de loi prévoit dès lors une clause de “safe harbor” permettant d’omettre, dans des cas exceptionnels et sous certaines conditions, ces informations dans le rapportage.

La déclaration doit être intégrée dans le rapport de gestion de la société concernée.

Pour l’établissement de la déclaration, les sociétés peuvent se baser sur des référentiels européens et internationaux reconnus.

Pour les sociétés soumises à l’obligation de rapportage, le projet de loi impose une combinaison de critères. Une société devra établir une déclaration non financière lorsqu’elle:

est une entité d’intérêt public et
occupe 500 membres du personnel ou davantage et
a un bilan total de plus de 17 000 000 d’euros ou
réalise un chiffre d’affaires de plus de 34 000 000 d’euros.

Pour rappel, le ministre passe brièvement en revue quelles sociétés doivent être considérées, en Belgique, comme des entités d’intérêt public:

1. les sociétés cotées;
2. les établissements de crédit;
3. les entreprises d’assurances et de réassurance;
4. les organismes de liquidation et les organismes assimilés aux organismes de liquidation.

L’introduction de ce rapportage renforcera la cohérence et la comparabilité du rapportage de ces sociétés au sein de l’Union européenne.

Un deuxième rapportage introduit par le projet de loi concerne la politique de diversité menée à l’égard des membres du conseil d’administration, des membres du comité de direction, des autres dirigeants et des délégués à la gestion journalière d’une société cotée.

Il s’agit notamment de certaines sociétés cotées en bourse. Dans leur déclaration de gouvernance

deugdelijk bestuur ook rapporteren over de doelstellingen van het diversiteitsbeleid, de wijze waarop dit ten uitvoer wordt gelegd en de resultaten van het beleid over het boekjaar.

De verklaring inzake deugdelijk bestuur dient een overzicht te bevatten van de inspanningen die de vennootschap geleverd heeft om ervoor te zorgen dat minstens één derde van de leden van de raad van bestuur van het andere geslacht is dan dat van de overige leden. Dat was vroeger al zo, en deze bepaling blijft uiteraard behouden. Het diversiteitsbeleid is evenwel ruimer: het heeft behalve op het geslacht bijvoorbeeld ook betrekking op leeftijd en de achtergrond inzake opleiding en beroepservaring.

Diversiteit van competenties en meningen van de leden van de raad van bestuur en het directiecomité is niet zonder belang voor ondernemingen. Dit bevordert een goed begrip van de bedrijfsorganisatie en de zaken van de betrokken ondernemingen. Daarnaast kan ook het zogenaamde eenheidsdenken vermeden worden, waarbij sprake is van al te gelijklopende meningen onder de leden van raden van bestuur en directiecomités.

Een onderneming zal een beschrijving van haar diversiteitsbeleid moeten opstellen en openbaar maken wanneer zij beursgenoteerd is.

De minister wijst tot slot op een technische fout die nog rechtgezet moet worden. Artikel 7 van het wetsontwerp voegt een bepaling toe aan het bestaande artikel 144, § 1 eerste lid, 6° van het Wetboek van Vennootschappen. Dit artikel heeft het over een de vermelding die de commissaris in zijn verslag moet opnemen. Het voormelde artikel 144 heeft het evenwel over een oordeel. Bij gevolg moet het woord “vermelding” in artikel 7 vervangen worden door “oordeel” ten einde dezelfde terminologie te gebruiken. In artikel 8 van het wetsontwerp moet, mutatis mutandis, dezelfde wijziging aangebracht worden.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Welke zijn de uitzonderlijke gevallen waarin beslist kan worden bepaalde informatie niet op te nemen in de niet-financiële informatie?

Het bestuursorgaan van de vennootschap mag inderdaad beslissen om in uitzonderlijke gevallen informatie weg te laten uit de verklaring van niet-financiële informatie. Het gaat in eerste instantie om uitzonderlijke gevallen waarbij het bestuursorgaan van oordeel is dat het vrijgeven van informatie ernstige schade kan

d'entreprise, elles doivent également faire rapport sur les objectifs de la politique de diversité, les modalités de mise en œuvre de ces objectifs et les résultats de la politique obtenus au cours de l'exercice.

La déclaration de gouvernance d'entreprise doit contenir un aperçu des efforts que la société a consentis afin qu'au moins un tiers des membres du conseil d'administration soient de sexe différent de celui des autres membres. Il en était déjà ainsi par le passé, et cette disposition est évidemment maintenue. La politique de diversité est toutefois plus large: elle a dès lors également trait non seulement au genre par exemple, mais aussi à l'âge et aux qualifications et à l'expérience professionnelles.

La diversité des compétences et des points de vue des membres du conseil d'administration et du comité de direction n'est pas sans importance pour les entreprises. Elle facilite une bonne compréhension de l'organisation des entreprises et des affaires des sociétés concernées. Elle permet en outre de battre en brèche le phénomène de la pensée dite “de groupe”, caractérisée par une similitude de points de vue trop prononcée parmi les membres des conseils d'administration et comités de direction.

Les sociétés cotées en bourse devront rédiger et publier une description de leur politique de diversité.

Pour terminer, le ministre tient à pointer une erreur technique qui doit encore être corrigée. L'article 7 du projet de loi insère une disposition dans l'article 144 existant, § 1er, alinéa 1er, 6°, du Code des Sociétés. L'article du projet parle d'une mention que le commissaire doit inclure dans son rapport. Or, l'article 144 précité parle d'une opinion. Par conséquent, le mot “mention” doit être remplacé dans l'article 7 par le mot “opinion”, afin d'utiliser la même terminologie. La même modification doit être apportée, mutatis mutandis, dans l'article 8 du projet de loi.

QUESTIONS ET RÉPONSES

Quels sont les cas exceptionnels pour lesquels on peut décider de ne pas reprendre certaines informations dans la déclaration non-financière?

L'organe d'administration de la société peut en effet décider, dans des cas exceptionnels, d'omettre des informations dans la déclaration d'informations non financières. Il s'agit en premier lieu de cas exceptionnels dans lesquels l'organe d'administration estime que la diffusion d'informations peut nuire gravement

berokkenen aan de commerciële positie van de onderneming. Hij denkt dan aan een nakende fusie met een andere onderneming of een nakende overname of splitsing van de onderneming.

Zijn er sancties voorzien voor ondernemingen die ondanks de verplichting geen of een onvoldoende diversiteitsbeleid voeren?

Het “*comply or explain*”-principe zal uitdrukkelijk in het Wetboek van vennootschappen worden opgenomen. Indien de vennootschap geen diversiteitsbeleid voert, dan moet zij dat verantwoorden in de verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Ontbreekt in de verklaring inzake deugdelijk bestuur de beschrijving van het diversiteitsbeleid of een relevante uitleg waarom de vennootschap geen diversiteitsbeleid voert, dan zal de commissaris dit feit melden in zijn verslag, overeenkomstig artikel 144 of 148 van het Wetboek van vennootschappen.

De strafbepaling voorzien in artikel 126 van het Wetboek van Vennootschappen voor de niet-neerlegging van de jaarrekening wordt verruimd met de niet-openbaarmaking van het jaarverslag en, in voorkomend geval, het afzonderlijk verslag dat als bijlage bij het jaarverslag werd gevoegd.

De strafsanctie doet uiteraard geen afbreuk aan de mogelijkheid om te regulariseren.

Valt de niet-financiële verklaring onder de controle van de commissaris? Wat houdt deze controle in?

De commissaris zal inderdaad nagaan of de niet-financiële informatie al dan niet in overeenstemming is met de jaarrekening van hetzelfde boekjaar, volgens art. 144, eerste lid, 6°, of in voorkomend geval volgens artikel 148, eerste lid, 5°, van het Wetboek van vennootschappen.

De taak van de commissaris is de volgende:

— Wanneer de vennootschap een verklaring van niet-financiële informatie moet opstellen en openbaar maken, zal de commissaris nagaan of deze daadwerkelijk is opgemaakt en opgenomen in het jaarverslag of een afzonderlijk verslag.

— Wanneer de verklaring van niet-financiële informatie verwijzingen bevat naar de financiële verslaggeving, zal de commissaris nagaan of deze gegevens met elkaar overeenstemmen.

à la position commerciale de l'entreprise. Songeons à une fusion imminente avec une autre entreprise ou à une reprise ou une scission imminente de l'entreprise.

Des sanctions sont-elles prévues pour les entreprises qui ne mènent pas de politique de diversité (suffisante) malgré l'obligation?

Le principe “*comply or explain*” sera expressément inscrit dans le Code des sociétés. Si la société ne mène pas de politique de diversité, elle devra le justifier dans la déclaration de gouvernance d'entreprise.

Si la déclaration de gouvernance d'entreprise ne reprend pas la description de la politique de diversité ou n'explique pas de manière pertinente pourquoi la société ne mène pas de politique de diversité, le commissaire mentionnera ce fait dans son rapport, conformément aux articles 144 ou 148 du Code des sociétés.

La disposition pénale prévue à l'article 126 du Code des sociétés pour le non-dépôt des comptes annuels est étendue à la non-publication du rapport de gestion et, le cas échéant, du rapport distinct qui est joint au rapport de gestion.

La sanction pénale ne porte bien entendu pas atteinte à la possibilité de régularisation.

La déclaration non financière relève-t-elle du contrôle du commissaire? Ce contrôle, en quoi consiste-t-il?

Le commissaire va en effet vérifier si les informations non financières concordent ou non avec les comptes annuels du même exercice, conformément à l'article 144, alinéa 1er, 6°, ou le cas échéant conformément à l'article 148, alinéa 1er, 5°, du Code des sociétés.

La mission du commissaire est la suivante:

— Lorsque la société doit rédiger et publier une déclaration non financière, le commissaire vérifie si celle-ci a effectivement été établie et si elle est reprise dans le rapport de gestion ou dans un rapport distinct.

— Lorsque la déclaration non financière contient des renvois au rapportage financier, le commissaire vérifie si ces données sont concordantes.

Welke criteria kunnen gebruikt worden om de lijst met referentiemodellen op te stellen die door de ondernemingen gebruikt kunnen worden?

Voor het opstellen van de lijst met referentiemodellen zal de minister beroep doen op experts uit de administratie en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

De volgende criteria kunnen bijvoorbeeld in acht worden genomen:

1. gaat het rapporteringssysteem uit door een Europese of internationale instelling?

2. heeft het systeem betrekking op minstens één van de aangelegenheden waarvoor de vennootschappen moeten rapporteren: milieu, sociale aangelegenheden, personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping?

3. bevat het systeem een gepaste methodologie en relevante niet-financiële prestatie-indicatoren?

In lijn met de Europese richtlijn 2014/95/EU zullen ook geïntegreerde rapporteringssystemen, dit wil zeggen, rapporteringssystemen die de financiële en de niet-financiële verslaggeving van een vennootschap integreren, in aanmerking worden genomen.

III. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) is verheugd dat Richtlijn 2014/95/EU ten uitvoer wordt gelegd; zulks zal een kleine omwenteling veroorzaken in de Belgische ondernemingswereld en in het Belgisch gerechtelijk landschap.

Deze richtlijn zal de grote in België gevestigde ondernemingen ertoe verplichten bekend te maken hoe zij uitvoering geven aan het maatschappelijk verantwoord ondernemen en eventueel openbaar te “bekennen” dat zij helemaal niets ondernemen, bijvoorbeeld op het vlak van diversiteit binnen hun bestuursorganen, of inzake de inachtneming van de mensenrechten in hun hele productieketen.

Aangezien de ondernemingen verantwoordelijk zijn voor hun milieu-impact en hun impact op sociaal vlak, worden zij nu wettelijk verplicht die verantwoordelijkheid te nemen.

Hoewel het lid in dit verband niet het hele debat wil overdoen dat ter zake in het Europees Parlement werd gevoerd, merkt hij op dat zijn fractie graag had gezien

Quels critères peut-on appliquer pour rédiger la liste des référentiels pouvant être utilisés par les entreprises?

Pour rédiger la liste des référentiels, le ministre fera appel à des experts de l’administration et du Conseil Central de l’Économie.

Les critères suivants peuvent par exemple être pris en considération:

1. le système de rapportage émane-t-il d’une institution européenne ou internationale?

2. le système concerne-t-il au moins une des matières pour lesquelles les sociétés doivent rapporter: questions environnementales, sociales et de personnel, de respect des droits de l’homme et de lutte contre la corruption?

3. le système contient-il une méthodologie adéquate et des indicateurs clés de performance de nature non financière?

Conformément à la directive européenne 2014/95/UE, des systèmes de rapportage intégrés, c’est-à-dire des systèmes de rapportage qui intègrent le rapportage financier et non financier d’une société, seront également pris en considération.

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Paul-Olivier Delannois (PS) se réjouit de la mise en œuvre de la directive 2014/95/UE qui va constituer une petite révolution dans le monde des entreprises et dans le paysage juridique belges.

Elle va obliger les grandes entreprises établies en Belgique à tenir un discours public sur la manière dont elles exercent leur responsabilité sociétale et obliger ces mêmes entreprises à faire “aveu public” de leur inertie, quand elles ne mettent rien en œuvre, que ce soit en matière de diversité au sein de leurs organes d’administration, ou en matière de droits de l’homme tout au long de la chaîne de production.

Les entreprises sont responsables de leurs impacts environnementaux et sociaux. Le législateur leur demande maintenant d’assumer cette responsabilité.

Le membre ne souhaite pas refaire ici l’ensemble du débat qui a eu lieu au parlement européen mais les socialistes auraient souhaité que la directive aille plus

dat de richtlijn verder was gegaan, bijvoorbeeld door doortastender op te treden inzake de landenrapporten en door striktere rapporteringsverplichtingen op te leggen.

Zo staat de zogenaamde “safe harbor”-clausule de ondernemingen uitzonderlijk toe bepaalde informatie niet openbaar te maken wanneer de bekendmaking ervan de commerciële positie van de onderneming zou schaden.

Men zal moeten nagaan of de tenuitvoerlegging van die clausule in geen enkel geval afbreuk doet aan het informatie- en het inzage-recht van de vakbonden.

Niettemin werd de richtlijn aangenomen; ze is een grote stap vooruit.

Deze maatregelen zijn een uitstekend signaal, maar dan wel op voorwaarde dat de nieuwe vormen van regelgeving worden gehanteerd als een echt controle-instrument van de ondernemingen, en niet als een reclame- en marketinginstrument ten voordele van de ondernemingen.

Vervolgens gaat de heer Delannois in op twee aspecten inzake de wijze waarop de regering deze Europese richtlijn wil omzetten.

Op wetgevingstechnisch vlak is de spreker eerst en vooral verwonderd dat het wetgevend proces in ons land zo sterk afwijkt van de wijze waarop men in Frankrijk tewerk is gegaan.

In Frankrijk werd het middenveld breedvoerig geraadpleegd over de omzetting van Richtlijn 2014/95/EU. De regering-Hollande heeft in de zomer van 2016 een raadpleging op grote schaal gehouden die het mogelijk heeft gemaakt het advies van alle betrokken partijen in te winnen (ondernemingen, ngo's, investeerders, representatieve organisaties, advies- en auditbureaus).

Een document van een twintigtal bladzijden kon van het internet worden gedownload; iedere geïnteresseerde kon opmerkingen en voorstellen doorgeven:

- over het toepassingsgebied van de maatregel (op welke vennootschappen moet hij van toepassing zijn? Volgens welke omzet, welke juridische structuur, welk aantal werknemers enzovoort?);
- over de inhoud van de rapportering (hoe moet de mee te delen lijst met de informatierubrieken eruitzien? Sociale gegevens, milieugegevens, eerbiediging van de mensenrechten, strijd tegen corruptie);

loin, par exemple, moins de timidité sur le rapportage “pays par pays” et un caractère plus contraignant des obligations de “reporting”.

A titre d'exemple, la clause dite de “safe harbor” permet aux entreprises, exceptionnellement, de ne pas divulguer certaines informations, quand leur diffusion porterait atteinte à la position commerciale de l'entreprise.

Il s'agira de vérifier que la mise en œuvre de cette clause ne porte en aucun cas atteinte au droit d'information et de consultation des syndicats.

Cependant la directive a été adoptée et elle constitue une avancée importante.

À condition que les nouvelles formes de régulations fonctionnent comme un véritable outil de contrôle des entreprises – et non comme un outil de promotion et de marketing au bénéfice des sociétés -ces mesures constituent un excellent signal.

M. Delannois aborde ensuite 2 aspects concernant la manière dont le gouvernement a transposé cette directive européenne.

Premièrement, quant au processus légistique, l'orateur s'étonne des galaxies d'écart entre le processus législatif qui a eu lieu en France et celui en Belgique.

En France, la transposition de la directive 2014/95/UE a fait l'objet d'une très large consultation dans la société civile. Le gouvernement Hollande, durant l'été 2016, a organisé une large consultation, qui a permis de recueillir l'avis de toutes les parties intéressées (entreprises, ONG, investisseurs, organisations représentatives, cabinets de conseil et d'audit).

Un document de 20 pages était téléchargeable sur internet et toute personne intéressée pouvait transmettre ses remarques et suggestions:

- sur le champ d'application du dispositif (à quelles sociétés doit-il s'appliquer? Suivant quel chiffre d'affaire, quelle structure juridique, quel nombre d'employés? ...),
- Sur le contenu du reporting (comment rédiger la liste de rubriques d'information à communiquer? informations sociales, informations environnementales, respect des droits de l'homme, lutte contre la corruption);

- over de openbaarmaking van het niet-financieel verslag (moet het al dan niet via het internet worden verspreid?);

- alsook over de omvang van de gegevenscontrole (moet gewoonweg worden nagegaan of de gegevens voorhanden zijn, of moeten die ook op hun waarachtigheid worden gecontroleerd?).

In België werd alles daarentegen binnenskamers gedaan. Een tekstvoorstel werd door de FOD Economie uitgewerkt in samenwerking met de voorzitter van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen. Twee adviezen werden gevraagd: het ene aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en het andere aan de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling. De CRB heeft al zijn leden bijeengebracht en is gekomen tot een eenparig advies, dat op het internet beschikbaar is. De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling daarentegen heeft, bij gebrek aan consensus, geen advies uitgebracht.

Het zou interessant zijn te weten waarom de regering-Michel zo weinig raadplegingen heeft gehouden en waarom de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling niet tot een consensus is kunnen komen.

Volgens de spreker heeft de regering een kans gemist om het middenveld, de academische wereld en de ngo's te betrekken bij een debat dat eenieder aanbelangt die rechtmatig opkomt voor de rechten van de mensen, de sociale rechten of de milieurechten.

Het is zeker niet te laat om die manco's weg te werken. In het raam van de bespreking van dit wetsontwerp zouden hoorzittingen kunnen worden gehouden.

Een tweede lezing zou tijd vrijmaken om raadplegingen te houden en amendementen op te stellen.

De spreker meent dat het wetsontwerp, wegens de verreikende gevolgen ervan, ernstig wetgevend werk verdient.

Volstaat, ten tweede, de inhoud van het wetsontwerp?

Inzake het toepassingsgebied en het aantal betrokken bedrijven heeft de regering gekozen voor een minimale omzetting van de richtlijn.

Ten eerste is de regering niet ingegaan op de suggestie van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven om het toepassingsgebied van de wet uit te breiden tot de

- Sur la publicité à donner au rapport non financier (faut-il le diffuser sur internet ou non?);

- Ou encore sur l'étendue du contrôle des informations (faut-il simplement vérifier la présence des informations ou vérifier aussi leur véracité?).

En Belgique, au contraire, on a travaillé en vase clos. Une proposition de texte a été rédigée par le SPF Économie en collaboration avec le président de la Commission des normes comptables. Deux avis ont été demandés; l'un au Conseil central de l'Économie (CCE), l'autre au Conseil fédéral du développement durable. Le CCE a réuni ses membres et son avis unanime est disponible sur internet. Le conseil fédéral du développement durable par contre n'est pas parvenu à un consensus et n'a pas rendu d'avis.

Ce serait intéressant de savoir pourquoi le gouvernement Michel a si peu consulté et pourquoi le Conseil fédéral du développement durable n'est pas parvenu à un consensus.

Selon l'orateur, le gouvernement a manqué une occasion d'impliquer la société civile, le monde académique, les ONG dans un débat qui intéresse tous ceux qui ont un intérêt légitime à la défense des droits de l'homme, des droits sociaux ou de l'environnement.

Il n'est certainement pas trop tard pour remédier à ces lacunes. On pourrait prévoir des auditions dans le cadre de l'examen de ce projet.

On pourrait se donner le temps d'une deuxième lecture, le temps de consulter et de rédiger les amendements.

L'intervenant estime que la portée du projet est suffisamment importante que pour mériter un travail législatif sérieux.

Deuxièmement, quant au contenu du projet, est-il satisfaisant?

Quant au champ d'application, le gouvernement a opté pour une transposition minimale de la directive en ce qui concerne le champ d'application et le nombre d'entreprises concernées.

Premièrement, le gouvernement n'a pas donné suite à la suggestion du Conseil Central de l'Économie, pour élargir le champ d'application de la loi aux

overheidsbedrijven met een commerciële, financiële of economische opdracht.

Dat is paradoxaal, want in februari, na het Publifinschandaal, heeft minister Peeters laten verstaan dat dit wel zou gebeuren.

Ten tweede blijkt uit een antwoord op een parlementaire vraag dat het wetsontwerp slechts op een zeer beperkt aantal bedrijven van toepassing zal zijn, namelijk 200, en waarschijnlijk nog minder.

Ten derde heeft het lid vernomen dat minister Geens een hervorming van het Wetboek van vennootschappen voorbereidt, die een weerslag zou kunnen hebben op het toepassingsgebied van dit wetsontwerp; de huidige wet zou van toepassing zijn op de niet-beursgenoteerde bedrijven die obligaties uitgeven, maar na de hervorming van minister Geens zou dat niet langer het geval zijn. Heeft de minister dat aspect onderzocht?

Algemeen meent de spreker dat het toepassingsgebied van de op stapel staande wet moet worden verbreed, om de door de richtlijn geboden mogelijkheden sterker te benutten.

Hij wenst ter zake de intenties van de minister te kennen en kondigt aan dat zijn fractie de amendementen nrs. 2 en 3 (DOC 54 2564/003) zal indienen.

Inzake de inhoud van de informatie die moet worden bekendgemaakt, heeft de regering gekozen voor een minimale omzetting. Wat een gigantisch verschil tussen de aan deze commissie voorgelegde tekst en de Franse wet; in Frankrijk bevat namelijk het *décret d'application* van artikel 225 van de *loi Grenelle 2* een nauwkeurige lijst van 42 onderwerpen die openbaar moeten worden gemaakt.

De minister heeft zich beperkt tot een *copy-paste* van het minimum dat de richtlijn voorschrijft.

Dat door Europa voorgeschreven minimum beschrijft alleen de krachtlijnen die door de lidstaten moeten worden gevolgd; deze moesten worden verfijnd, hetgeen niet is gebeurd.

Volgens de spreker ware het zeer nuttig geweest de door de richtlijn geboden kansen aan te grijpen om de inhoud van de bekend te maken informatie nader te preciseren:

entreprises publiques à mission commerciale, financière ou économique.

C'est paradoxal car en février, après le scandale de Publifin, le ministre Peeters avait communiqué dans ce sens.

Deuxièmement, il ressort d'une réponse à une question parlementaire que le projet de loi ne s'appliquera qu'à un nombre très restreint d'entreprises: 200, probablement moins.

Troisièmement, le membre a appris que le ministre Geens prépare une réforme du Code des sociétés qui pourrait avoir un impact sur le champ d'application du présent projet, en ce sens que les entreprises qui ne sont pas cotées en bourse mais qui émettent des obligations, seraient visées dans la loi actuelle, mais pas avec la réforme du ministre Geens. Est-ce que le ministre a examiné cette question?

De manière générale, l'orateur estime qu'il convient d'élargir le champ d'application de la loi en projet, pour saisir davantage d'opportunités qui sont ouvertes par la directive.

Il souhaite savoir quelles sont les intentions du ministre à ce sujet et il annonce que son groupe déposera les amendements n°s 2 et 3 (DOC 54 2564/003).

Quant au contenu des informations à publier, le gouvernement a opté pour une transposition minimale. Quelle différence énorme entre le texte qui est soumis à cette commission et la loi française, où le décret d'application de l'article 225 de la loi Grenelle 2 dresse une liste précise de 42 items qui doivent faire l'objet d'information publique.

Le ministre s'est borné à faire un copier-coller du minimum prescrit par la directive.

Ce minimum prescrit par l'Europe décrit seulement les grandes orientations qui doivent être suivies par les États membres; elles avaient vocation à être affinées, ce qui n'a pas été fait.

Selon l'intervenant, il aurait été très utile de saisir les opportunités de la directive pour préciser davantage le contenu des informations à publier:

— hetzij inzake de toeleverings- en onderaannemingsketen, met inroeping van considerans 6 van de richtlijn¹;

— hetzij inzake mensenrechten en corruptiebestrijding, met inroeping van considerans 7.²

Dat is niet gebeurd, en de spreker zou de minister willen vragen naar de reden daarvan. Voorts kondigt het lid de indiening aan van verscheidene amendementen, met name de nrs. 5, 6 en 7 (DOC 54 2564/003).

Ten slotte gaat de spreker in op de *safe harbor*-clausule en op het informatierecht van de vakbondsorganisaties. Over de *safe harbor*-clausule is op Europees niveau veel gedebatteerd. Deze clausule biedt de ondernemingen de mogelijkheid, onder meer om bepaalde informatie over ophanden zijnde ontwikkelingen van de onderneming, uitzonderlijk niet te onthullen indien de verspreiding ervan de handelspositie van de onderneming zou schaden.

De richtlijn maakt daar geen verplichting van, doch wel een aan de Staten gelaten mogelijkheid. Het lid betreurt dat. Volgens de spreker moet de *safe harbor*-clausule uit het wetsontwerp worden geschrapt, want in werkelijkheid verleent ze een vetorecht aan de onderneming, die haar weigering tot bekendmaking niet langer moet verantwoorden, terwijl het *comply or explain*-beginsel al de mogelijkheid biedt de weigering tot bekendmaking te verantwoorden (bijvoorbeeld dat een indicator irrelevant is gelet op de activiteit van het bedrijf).

De heer Delannois wijst vervolgens op de vrees bij de vakbonden dat de toepassing van de *safe harbor*-clausule afbreuk zal doen aan het recht op informatie en raadpleging van de vakbonden.

Artikel 9 van het wetsontwerp voorziet dienaangaande in enkele waarborgen, maar de formulering dat

¹ Considerans 6 (uittreksel) luidt: “De niet-financiële verklaring moet ook informatie bevatten over de door de onderneming toegepaste zorgvuldigheidsprocedures, ook – waar dit relevant is en in verhouding tot het doel staat – met betrekking tot de toeleverings- en onderaannemingsketen van de onderneming, om bestaande en potentiële negatieve effecten vast te stellen, te voorkomen en af te zwakken.”.

Deze niet-bindende aanbeveling werd niet omgezet in het wetsontwerp.

² Considerans 7 (uittreksel) luidt: “De niet-financiële verklaring kan met betrekking tot de mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping informatie bevatten over de preventie van mensenrechtenschendingen en/of over instrumenten waarover de onderneming beschikt om corruptie en omkoperij te bestrijden.”.

Deze niet-bindende aanbeveling werd niet omgezet in het wetsontwerp.

— Que ce soit en ce qui concerne la chaîne d’approvisionnement et de sous-traitance, en sollicitant le considérant 6 de la directive¹;

— Ou que ce soit en matière de droits de l’homme et de lutte contre la corruption, en sollicitant le considérant 7.²

Cela n’a pas été fait, et l’orateur voudrait demander au ministre pourquoi? Et le membre annonce ici aussi qu’il déposera plusieurs amendements n°s 5, 6 et 7 (DOC 54 2564/003).

Enfin, sur la clause de “*safe harbor*” et le droit d’information des organisations syndicales, la clause de “*safe harbor*” a fait beaucoup débat au niveau européen. Cette clause permet aux entreprises, exceptionnellement, de ne pas divulguer certaines informations, notamment quand elles portent sur les évolutions prochaines de la société et que leur diffusion porterait atteinte à la position commerciale de l’entreprise.

La directive en fait non pas une obligation mais une possibilité laissée aux États. Le membre le regrette. Selon lui, la clause de “*safe harbor*” doit être supprimée du projet, car elle accorde en réalité un pouvoir de veto à l’entreprise, qui n’a plus à justifier son refus de publication, alors que le principe “*comply or explain*” permet déjà de justifier le refus de publication (par exemple, la non pertinence d’un indicateur au vu de l’activité de la société).

M. Delannois attire ensuite l’attention sur une crainte des syndicats, que la mise en œuvre de la clause de “*safe harbor*” porte atteinte au droit d’information et de consultation des organisations syndicales.

L’article 9 du projet apporte certaines garanties à ce sujet, mais l’énoncé selon lequel les dispositions du

¹ Considérant 6: “La déclaration non financière devrait également inclure des informations sur les procédures de diligence raisonnable mise en œuvre par l’entreprise, ainsi que, lorsque cela s’avère pertinent et proportionné, en ce qui concerne sa chaîne d’approvisionnement et de sous-traitance, afin d’identifier, de prévenir et d’atténuer les incidences négatives existantes et potentielles”.

Cette recommandation non contraignante n’est pas transposée dans le projet.

² Considérant 7: “pour ce qui est des droits de l’homme et de la lutte contre la corruption, la déclaration non financière pourrait inclure des informations sur la prévention des violations des droits de l’homme et/ou sur les instruments en vigueur pour lutter contre la corruption”.

Cette recommandation non contraignante n’est pas transposée dans le projet.

de wet “geen afbreuk [doet] aan de toepassing van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en haar uitvoeringsbesluiten” zal niet letterlijk in het gewijzigde Wetboek van vennootschappen worden opgenomen.

Die zin zal er ergens in het luchtledige bij hangen als “slotbepaling” van een wijzigingswet. De kans is dan ook groot dat dit voorbehoud uiteindelijk vergeten zal worden.

Voorkomen moet worden dat de onderneming de *safe harbor*-clausule aangrijpt om de ondernemingsraad en dus de vakbonden niet de informatie te bezorgen die ze verplicht is bekend te maken krachtens de wet van 1948 en het koninklijk besluit van 27 november 1973 houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden.

De spreker zou dit graag in het Wetboek van vennootschappen verankerd zien. Hij benadrukt dan ook het belang van amendement nr. 8, dat door alle fracties gesteund zou moeten worden. Hij verwijst naar zijn amendementen nrs. 7 en 8 (DOC 54 2564/003).

Tot slot zou het lid graag vernemen of de controle van de informatie in het niet-financieel verslag door de door de vennootschap aangewezen commissaris, alleen maar een controle zal zijn van het voorhanden zijn van de informatie of, ruimer opgevat, een controle van de waarheidsgetrouwheid van de verstrekte informatie. In hoeverre zal het niet-financieel verslag openbaar worden gemaakt? Zal het op internet beschikbaar zijn of zal het moeten worden opgevraagd?

De heer Michel de Lamotte (cdH) verwondert er zich over dat er zoals nochtans gebruikelijk is, geen concordantietabel is opgenomen in bijlage bij het wetsontwerp.

Daarnaast wenst spreker meer toelichting bij de inhoud van verklaring inzake niet-financiële informatie wat betreft het personeel. Zoals immers blijkt uit de al geciteerde zevende considerans bij de richtlijn bevat dit ook een sociale dimensie:

“... Met betrekking tot sociale en personeelsaangelegenheden kan de in de verklaring verstrekte informatie betrekking hebben op de maatregelen die worden genomen om gelijkheid tussen mannen en vrouwen te garanderen, de toepassing van fundamentele verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie, de arbeidsvoorwaarden, de sociale dialoog, de eerbiediging van het recht op informatie en raadpleging van werknemers, de eerbiediging van de vakbondsrechten, gezondheid en veiligheid op het werk en de dialoog met plaatselijke

projet “ne portent pas atteinte à l’application de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l’économie et de ses arrêtés d’exécution” ne sera pas inscrit en toutes lettres dans le Code des sociétés modifié.

Cet énoncé flottera dans l’air à titre de “disposition finale” d’une loi modificative et donc, il y a un risque important que cette réserve finisse par tomber dans l’oubli.

Il faut éviter que l’entreprise fasse usage de la clause de *safe harbor* pour ne pas transmettre au conseil d’entreprise et donc aux syndicats les informations qu’il est tenu de transmettre en exécution de la loi de 1948 et de l’arrêté royal du 27 novembre 1973 portant réglementation des informations économiques et financières à fournir aux conseils d’entreprises.

L’intervenant souhaite bétonner cela dans le Code des sociétés et c’est pourquoi il insiste sur l’importance de l’amendement n° 8 qui devrait faire l’objet d’un soutien de tous les groupes. Il renvoie à ses amendements n°s 7 et 8 (DOC 54 2564/003).

Finale­ment, le membre souhaiterait savoir si le contrôle des informations figurant au rapport non financier, par le commissaire désigné par la société, sera un contrôle sur la simple présence des informations, ou plus largement un contrôle sur l’exactitude des informations fournies? Quelle sera la publicité accordée au rapport non financier? Sera-t-il disponible sur internet ou faudra-t-il le demander?

M. Michel de Lamotte (cdH) s’étonne de l’absence d’une table de concordance en annexe du projet de loi à l’examen, comme c’est généralement le cas.

L’intervenant demande par ailleurs des précisions sur la teneur de la déclaration non financière en ce qui concerne le personnel. En effet, comme il ressort du septième considérant déjà cité de la directive, il y a également une dimension sociale:

“... En ce qui concerne les questions sociales et de personnel, les informations fournies dans la déclaration peuvent porter sur les mesures prises pour garantir l’égalité hommes-femmes, la mise en œuvre des conventions fondamentales de l’Organisation internationale du travail (OIT), les conditions de travail, le dialogue social, le respect du droit des travailleurs à être informés et consultés, le respect des droits syndicaux, la santé et la sécurité sur le lieu de travail, le dialogue avec les communautés locales et/ou les mesures prises

gemeenschappen, en/of de maatregelen die genomen zijn ten behoeve van de bescherming en ontwikkeling van die gemeenschappen ...”.

Kan de minister uitdrukkelijk bevestigen dat het wetsontwerp zich heeft geïnspireerd op de richtlijn voor wat het personeel betreft?

Vervolgens verwijst spreker naar de toelichting (DOC 54 2564/001, bladzijde 12, tweede en derde lid), luidens dewelke “de Koning een lijst kan opmaken van de internationaal en Europees erkende referentiemodellen waarop de vennootschappen zich mogen baseren en zorgvuldigheidprocedures voor het opmaken van een verklaring van niet-financiële informatie. Deze lijst wordt opgesteld na advies van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven, zoals bepaald in artikel 124 van het Wetboek van vennootschappen.”. Spreker wenst te vernemen of een koninklijk besluit wordt voorbereid en welke de timing hiervoor is? Kan de minister verder meer toelichting geven bij de gebruikte referentiemodellen?

Luidens de toelichting bij artikel 9 van het wetsontwerp mag deze wet geen afbreuk doen aan de uitvoering van de bepalingen van de wet van 20 december 1948 op de organisatie van het bedrijfsleven en het koninklijk besluit van 27 november 1973 houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden. Spreker wenst te vernemen hoe de nieuwe wet zal worden toegepast rekening houdende met de verplichtingen die voortvloeien uit de voornoemde wet van 1948 en uit de collectieve arbeidsovereenkomst nummer 9? Spreker verwijst naar het amendement dat hij hierop zal indienen bij artikel 9 van het wetsontwerp: indien CAO nummer 9 niet expliciet wordt opgenomen als rechtsbron bestaat het risico dat conflicten mogelijk zijn tussen de wet van 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en deze CAO.

Mevrouw Griet Smaers (CD&V) antwoordt ter attentie van de heer Delannois dat zij het nut van hoorzittingen niet inziet: zij verwijst naar de antwoorden die de vice-eersteminister zal verstrekken.

De vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten antwoordt aan de heer de Lamotte dat hij kan instemmen met het amendement bij artikel 9, vermits dit een expliciete verduidelijking inhoudt van hetgeen al is voorzien; bovendien werden hierover geen opmerkingen gemaakt door de Centrale Raad voor het bedrijfsleven.

Het koninklijk besluit tot uitvoering het artikel 4 van het wetsontwerp zal worden gebaseerd op een door de

en vue de garantir la protection et le développement de ces communautés...”.

Le ministre peut-il formellement confirmer que le projet de loi à l'examen est inspiré de la directive pour ce qui concerne le personnel?

Le membre s'attarde ensuite sur l'exposé des motifs (DOC 54 2564/001, p. 12, alinéas 2 et 3), selon lequel “le Roi peut établir une liste de référentiels européens et internationaux sur lesquels les sociétés mères peuvent s'appuyer ainsi que des procédures de diligence raisonnée pour l'établissement de leur déclaration non financière. Cette liste est établie après avis du Conseil central de l'économie, comme prévue à l'article 124 du Code des sociétés”. Le membre demande si un arrêté royal est en préparation et quel est le calendrier prévu. Le ministre peut-il apporter plus de précisions à propos des référentiels utilisés?

Selon le commentaire de l'article 9 du projet de loi, cette loi ne peut porter atteinte à l'exécution des dispositions de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie et de l'arrêté royal du 27 novembre 1973 portant réglementation des informations économiques et financières à fournir aux conseils d'entreprises. L'intervenant demande comment cette loi sera appliquée eu égard aux obligations qui découlent de la loi précitée de 1948 et de la convention collective de travail n° 9? Il renvoie à l'amendement qu'il va présenter à l'article 9 du projet de loi: si la CCT n° 9 n'est pas explicitement reprise en tant que source de droit, il y a un risque de conflit entre la loi de 1948 portant organisation de l'économie et cette CCT.

Mme Griet Smaers (CD&V) répond, à l'intention de M. Delannois, qu'elle ne voit pas l'intérêt d'organiser des auditions: elle renvoie aux réponses que donnera le vice-premier ministre.

Le vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs répond à M. de Lamotte qu'il peut souscrire à l'amendement à l'article 9, étant donné que cet amendement comporte une clarification explicite de ce qui était déjà prévu; de plus, il n'a donné lieu à aucune observation de la part du Conseil central de l'économie.

L'arrêté royal d'exécution de l'article 4 du projet de loi sera basé sur une “guideline” que doit encore publier

Europese commissie nog te publiceren “guideline” ter zake: de minister verwacht dat dit snel zal gebeuren.

Wat betreft de aangehaalde zevende considerans bij de richtlijn ziet de minister geen wezenlijk verschil tussen de inhoud van het wetsontwerp en de inhoud van deze considerans nummer 7.

Wat de gevraagde tabel aangaat verwijst de minister naar de coördinatie van de artikelen van het wetsontwerp zoals terug te vinden op bladzijde 72 en volgende van de tekst (DOC 54 2564/001, blz 72 en volgende). Indien dit niet volstaat, is de minister uiteraard bereid om alle verdere gevraagde informatie aan het lid te verstrekken.

Inzake de opmerkingen van de heer Delannois benadrukt de minister dat er een wezenlijk verschil is tussen België en Frankrijk; bovendien is de situatie daar wezenlijk veranderd met de komst van heer Macron.

Verder benadrukt de minister dat het dat er wel degelijk een akkoord bestaat over de tekst van het wetsontwerp in de schoot van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven, dat wil zeggen tussen de sociale partners onderling. Daarnaast bevestigt de minister dat er inderdaad geen consensus werd gevonden in de schoot van de Federale Raad voor duurzame ontwikkeling maar het komt niet aan de minister toe om hierover commentaar te geven: er werd gewoon advies gevraagd aan de twee belangrijkste instellingen.

Aangaande de principiële vragen van de heer Delannois benadrukt de minister dat de regering ervoor heeft gekozen om niet aan “goldplating” te doen: op basis van de verstrekte adviezen werd gekozen voor de minimale omzetting van de richtlijn. Ook voor de andere vragen van de heer Delannois verwijst de minister naar het feit dat werd geopteerd om niet aan *goldplating* te doen.

Wat betreft het initiatief van de minister van Justitie ziet de minister geen probleem met het feit dat er twee initiatieven naast elkaar worden genomen.

Met betrekking tot artikel 8 bestaat de taak van de commissaris erin dat hij moet verifiëren of de verklaring betreffende niet-financiële informatie opgenomen is in het verslag.

la Commission européenne à ce sujet, ce qui devrait, selon le ministre, être bientôt le cas.

En ce qui concerne le septième considérant de la directive, le ministre ne voit pas de différence essentielle entre le contenu du projet de loi et le contenu de ce considérant n° 7.

En ce qui concerne le tableau demandé, le ministre renvoie à la coordination des articles du projet de loi telle qu'elle figure aux pages 72 et suivantes du texte (DOC 54 2564/001, pp. 72 et suivantes). Si cela ne suffit pas, le ministre est évidemment disposé à fournir au membre tous les compléments d'information qu'il souhaite.

À propos des observations de M. Delannois, le ministre souligne qu'il existe une différence fondamentale entre la Belgique et la France. De plus, la situation a sensiblement changé en France avec l'arrivée de M. Macron.

Le ministre souligne en outre qu'il existe bel et bien un accord sur le texte du projet de loi au sein du Conseil central de l'économie, c'est-à-dire entre les partenaires sociaux. Le ministre confirme par ailleurs qu'aucun consensus n'a effectivement été trouvé au sein du Conseil fédéral du développement durable, mais il n'appartient pas au ministre de faire des commentaires à ce sujet: un avis a simplement été demandé aux deux institutions les plus importantes.

En ce qui concerne les questions de principe de M. Delannois, le ministre souligne que le gouvernement a choisi d'éviter le “goldplating”: sur la base des avis fournis, il a opté pour une transposition minimale de la directive. Pour les autres questions de M. Delannois également, le ministre renvoie au choix de ne pas recourir au “goldplating”.

En ce qui concerne l'initiative du ministre de la Justice, le ministre ne voit pas pourquoi deux initiatives ne pourraient pas être prises en parallèle.

Concernant l'article 8, la mission du commissaire consiste à vérifier que la déclaration relative aux informations non financières a été insérée dans le rapport.

IV. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Bij dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 2 en 3

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Ze worden eenparig aangenomen.

Artikel 4

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 2 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt in het eerste lid van de voorgestelde paragraaf 4 te bepalen dat deze paragraaf van toepassing is op alle overheidsbedrijven bedoeld in de wet van 21 maart 1991: zodoende vallen NMBS, INFRABEL en BELGOCONTROL onder de toepassing van dit wetsontwerp. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 3 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt de in paragraaf 4 opgenomen verplichtingen uit te breiden tot ondernemingen die door de Koning, bij besluit overlegd in Ministerraad, worden aangewezen als instellingen van openbaar nut in afwijking van het eerste lid en tweede lid van dezelfde paragraaf 4. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 4 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt in de voorgestelde paragraaf 4 vier nieuwe leden in te voegen, teneinde de ondernemingen te verplichten bijkomende niet-financiële informatie te verstrekken die opgenomen is in de considerans 6 tot 8 van de richtlijn maar niet in het wetsontwerp: het gaat hierbij meer bepaald om milieukwesties, sociale en personeelsaangelegenheden, mensenrechten, strijd tegen corruptie en onderaanneming. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 5 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt in het tweede lid van de voorgestelde paragraaf 4 te

IV. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article ne donne lieu à aucune information.

Il est adopté à l'unanimité.

Articles 2 à 3

Ces articles ne donnent lieu à aucune information.

Ils sont adoptés à l'unanimité.

Article 4

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l'amendement n° 2 (DOC 54 2564/003) qui tend à prévoir, dans l'alinéa 1er du paragraphe 4 proposé, que ce paragraphe est applicable à toutes les entreprises visées par la loi du 21 mars 1991, si bien que la SNCB, INFRABEL et BELGOCONTROL tombent dans le champ d'application du projet de loi. L'auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de l'amendement (DOC 54 2564/003).

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l'amendement n° 3 (DOC 54 2564/003) qui tend à élargir les obligations énoncées au paragraphe 4 aux entreprises désignées par le Roi, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, comme entités d'intérêt public en dérogation aux alinéas 1er et 2 du même paragraphe 4. L'auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de l'amendement (DOC 54 2564/003).

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l'amendement n° 4 (DOC 54 2564/003) qui tend à insérer, dans le paragraphe 4 proposé, quatre nouveaux alinéas afin d'obliger les entreprises à fournir des informations non financières supplémentaires figurant dans les considérants 6 à 8 de la directive, mais pas dans le projet de loi: à cet égard, il s'agit plus particulièrement de questions environnementales, de questions sociales et de personnel, de questions relatives aux droits de l'homme et de lutte contre la corruption et de sous-traitance. L'auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de l'amendement (DOC 54 2564/003).

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l'amendement n° 5 (DOC 54 2564/003) qui tend à préciser, au paragraphe 4, alinéa 2, que le relevé par la loi des

verduidelijken dat de opsomming van te verstrekken niet-financiële informatie niet als beperkend mag worden geïnterpreteerd. De indiener verwijst naar de algemene bespreking naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 6 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt in het vijfde lid van de voorgestelde paragraaf 4 de woorden “de Koning kan een lijst opmaken” te vervangen door de woorden “de Koning maakt een lijst op”: Zodoende wordt enerzijds de rechtszekerheid van de ondernemingen gegarandeerd en anderzijds de conformiteit verzekerd van de niet-financiële verslaggeving met de door de staat opgelegde normen. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 7 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt de in het achtste lid van de voorgestelde paragraaf opgenomen clause van “safe harbor” te schrappen. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De heer Paul-Olivier Delannois (PS) dient amendement nr. 8 (DOC 54 2564/003) in. Dit beoogt de in het voormelde achtste lid opgenomen clause van “safe harbor” aan te vullen met een bepaling luidens dewelke de toepassing van deze clause geen afbreuk mag doen aan de toepassing van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven: zodoende kan in geen geval afbreuk worden gedaan aan het recht op informatie en overleg van de syndicale organisaties. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De amendementen nrs. 2 tot 8 van de heer Delannois worden verworpen met 10 tegen 3 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 4 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Artikel 4/1 (nieuw)

De vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten dient amendement nr. 1 (DOC 54 2564/002) in. Dit amendement beoogt, in artikel 100, § 1, van het Wetboek van vennootschappen, een bepaling in te voeren die luidt als volgt:

“Voor de vennootschappen waarin de overheid of één of meer publiekrechtelijke rechtspersonen een

informaties à publier ne peut pas être interprété comme une liste limitative. L’auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de l’amendement (DOC 54 2564/003).

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l’amendement n° 6 (DOC 54 2564/003) qui tend à remplacer, dans l’alinéa 5 du paragraphe 4 proposé, les mots “Le Roi peut établir une liste” par les mots “Le Roi établit une liste”: cette modification garantit, d’une part, la sécurité juridique des entreprises et assure, d’autre part, la conformité du *reporting* non financier par rapport aux normes imposées par l’État. L’auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de l’amendement (DOC 54 2564/003).

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l’amendement n° 7 (DOC 54 2564/003) tendant à supprimer la clause de “safe harbour” prévue à l’alinéa 8 du paragraphe proposé. L’auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de cet amendement (DOC 54 2564/003).

M. Paul-Olivier Delannois (PS) présente l’amendement n° 8 (DOC 54 2564/003) tendant à compléter la clause de “safe harbour” prévue à l’alinéa 8 précité par une disposition stipulant que l’application de cette clause ne peut pas porter atteinte à l’application de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l’économie: ce faisant, il ne pourra en aucun cas être porté atteinte au droit d’information et de consultation des organisations syndicales. L’auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de cet amendement (DOC 54 2564/003).

Les amendements n°s 2 à 8 de M. Delannois sont rejetés par 10 voix contre 3 et une abstention.

L’article 4 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Article 4/1 (nouveau)

Le vice-premier ministre et ministre de l’Emploi, de l’Économie et des Consommateurs présente l’amendement n° 1 (DOC 54 2564/002) tendant à insérer, dans l’article 100, § 1er, du Code des sociétés, une disposition rédigée comme suit:

“Pour les sociétés dans lesquelles les pouvoirs publics ou une ou plusieurs personnes morales de droit

controle uitoefent zoals gedefinieerd in artikel 5: een remuneratieverslag met een overzicht, op individuele basis, van het bedrag van de remuneratie en andere betaalde voordelen, zowel in speciën als in natura, die, rechtstreeks of onrechtstreeks, door de vennootschap of een vennootschap die tot de consolidatiekring van de vennootschap behoort, aan niet-uitvoerende bestuurders en de uitvoerende bestuurders wat betreft hun mandaat als lid van de raad van bestuur tijdens het door het jaarverslag behandelde boekjaar werden toegekend.”

De vice-eersteminister wijst erop dat dergelijke vennootschappen waarin de overheid of één of meer publiekrechtelijke rechtspersonen een controle uitoefent zoals gedefinieerd in artikel 5 van het Wetboek van vennootschappen, gefinancierd worden met publieke middelen: daarom is het logisch dat deze vennootschappen voldoende transparantie bieden t.a.v. de belanghebbenden – waaronder de burgers – op het vlak van de bedrijfsvoering en het remuneratiebeleid voor niet-uitvoerende bestuurders en de uitvoerende bestuurders wat betreft hun mandaat als lid van de raad van bestuur. Hij verwijst verder naar de toelichting bij het amendement.

Amendement nr. 1, tot invoeging van een nieuw artikel 4/1, wordt eenparig aangenomen.

Artikel 5

De amendementen nrs. 6, 7 en 8 – partim (DOC 54 2564/003) van de heer Delannois (PS) hebben dezelfde strekking als dezelfde amendementen die door het lid werden ingediend bij artikel 4.

Ze worden achtereenvolgens verworpen met 10 tegen 3 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 5 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Artikelen 6 tot 8

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Ze worden eenparig aangenomen.

public exercent un contrôle tel que défini à l'article 5: un rapport de rémunération donnant un aperçu, sur une base individuelle, du montant des rémunérations et autres avantages, tant en espèces qu'en nature, accordés directement ou indirectement, pendant l'exercice social faisant l'objet du rapport de gestion, aux administrateurs non exécutifs ainsi qu'aux administrateurs exécutifs pour ce qui concerne leur mandat en tant que membre du conseil d'administration, par la société ou une société qui fait partie du périmètre de consolidation de cette société.”.

Le vice-premier ministre fait observer que de telles sociétés dans lesquelles les pouvoirs publics ou une ou plusieurs personnes morales de droit public exercent un contrôle tel que défini à l'article 5 du Code des sociétés sont financées par des moyens publics: aussi est-il logique que ces sociétés offrent aux intéressés – et notamment aux citoyens – suffisamment de transparence en matière de gestion d'entreprise et de politique de rémunération des administrateurs non exécutifs ainsi que des administrateurs exécutifs pour ce qui concerne leur mandat en tant que membre du conseil d'administration. Pour le surplus, il renvoie à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 1 tendant à insérer un nouvel article 4/1 est adopté à l'unanimité.

Art. 5

Les amendements nos 6, 7 et 8 – partim (DOC 54 2564/003) de M. Delannois (PS) ont la même portée que les mêmes amendements présentés par le membre à l'article 4.

Ils sont successivement rejetés par 10 voix contre 3 et une abstention.

L'article 5 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 6 à 8

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Ils sont adoptés à l'unanimité.

Artikel 9

De heer Michel de Lamotte (cdH) dient amendement nummer 9 (DOC 54 2564/003) in, luidens hetwelk het wetsontwerp evenmin afbreuk mag doen aan de collectieve arbeidsovereenkomst nummer 9 van 9 maart 1972. De indiener verwijst naar de algemene bespreking en naar de toelichting bij het amendement (DOC 54 2564/003).

De vice-eersteminister en minister van Economie herhaalt ter attentie van de heer de Lamotte dat hij kan instemmen met het amendement bij artikel 9, vermits dit een expliciete verduidelijking inhoudt van hetgeen al is voorzien; bovendien werden hierover geen opmerkingen gemaakt door de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Amendement nr 9 van de heer de Lamotte wordt eenparig aangenomen.

Artikel 9, aldus gewijzigd, wordt eveneens eenparig aangenomen.

Artikel 10

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het wordt eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele wetsontwerp, aldus gewijzigd en mits enkele tekstcorrecties, wordt vervolgens eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Griet SMAERS

De voorzitter,

Jean-Marc DELIZÉE

Bepalingen die uitvoeringsmaatregelen vereisen:

— ingevolge artikel 105 van de Grondwet:

— ingevolge artikel 108 van de Grondwet: art. 4 en 5

Art. 9

M. Michel de Lamotte (cdH) présente l'amendement n° 9 (DOC 54 2564/003) précisant que le projet de loi ne peut pas porter préjudice à la convention collective de travail n° 9 du 9 mars 1972. L'auteur renvoie à la discussion générale et à la justification de l'amendement (DOC 54 2564/003).

Le vice-premier ministre et ministre de l'Économie rappelle à l'intention de M. de Lamotte qu'il peut souscrire à l'amendement présenté à l'article 9, dès lors qu'il précise de manière explicite de ce qui est déjà prévu; en outre, le Conseil central de l'Économie n'a formulé aucune observation à ce sujet.

L'amendement n° 9 de M. de Lamotte est adopté à l'unanimité.

L'article 9, ainsi amendé, est également adopté à l'unanimité.

Art. 10

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié et moyennant quelques corrections de texte, est ensuite adopté à l'unanimité.

La rapporteuse,

Griet SMAERS

Le président,

Jean-Marc DELIZÉE

Dispositions nécessitant des mesures d'exécution:

— en application de l'article 105 de la Constitution:

— en application de l'article 108 de la Constitution: art. 4 et 5